

Oponentní posudek
diplomové práce studentky **Adély Šmídové** na téma
**„Srovnání některých trestněprávních aspektů lidské důstojnosti
v ČR a USA“**

Předložená diplomová práce studentky **Adély Šmídové** pojímá zvolené téma především formou deskripce předmětné materie v dimenzi normativní, judiciální i doktrinární. **Cílem práce** (s. 7) je porovnat některé trestněprávní aspekty ochrany lidské důstojnosti na úrovni ČR a USA. Cíl práce je oponenturou hodnocen nesporně jako kvalitní, dostatečně selektivní a poskytující značný prostor pro odbornou kreativitu i formulaci nových poznatků diplomantkou.

Po **stránce formální** práce obsahuje 73 stran vlastního textu čítajícího předmluvu, tři základní části členěné dále do kapitol a subkapitol a závěr. Dále obsahuje resumé v anglickém jazyce a obsáhlý seznam použitých pramenů. Ten zahrnuje knižní (monografie, komentářová i učebnicová díla) a časopiseckou literaturu, výčet použitých zdrojů normativních, judiciálních a rovněž pramenů internetových. Práce obsahuje veškeré obligatorně požadované součásti, úprava stránek odpovídá požadavkům na náležitosti normostran.

Drobné připomínky lze mít k dílčím formálním nedostatkům, kdy kupř. seznam právních předpisů a jiných právních dokumentů (s. 83an.) zahrnuje bez vnitřního členění normativní právní akty platné i derogované, a to vnitrostátní i nadstátní dimenze, jakož i mimoprávní prameny (např. Zpráva Amnesty International). U některých nadstátních aktů navíc chybí jejich přesnější označení. V seznamu knižních pramenů jsou zase naopak některé tituly uváděny duplicitně (např. Klíma, K. Ústavní právo či dílo Pavlíčka, srov. s. 79 - 80). Nedostatkem je rovněž skutečnost, že v seznamu knižních titulů je namísto celkového počtu stran citovaného titulu u každého z nich uvedena stránka, ze které autorka v práci citovala, což vzniklo zřejmě nakopírováním názvů použitých zdrojů do seznamu literatury bez patřičné korekce.

Po stránce práce s odbornými zdroji prokazuje diplomantka zřejmou orientaci v odborné terminologii, obsahu zkoumané materie, publikační produkci, normativní úpravě i judikatuře. Poznámkový aparát je plně funkčním, obsahově bohatým celkem koncipovaným formou poznámek pod čarou na jednotlivých stranách v nadstandardní úrovni kvantitativní a v intencích vědecky korektního přístupu. Ocenit nutno též skutečnost, že autorka pracuje též s cizojazyčnými prameny knižními i časopiseckými, kterých je, nepočítaje díla psaná slovensky, v práci použito celkem 16. Práci s odbornými zdroji lze celkově hodnotit jako pečlivou, vyzrálou a kultivovanou, jenž je nesporně silnou stránkou celého díla.

Po **stránce koncepční** diplomantka práci rozvrhla do tří širších celků. V prvním provádí obecné pojmové vymezení lidské důstojnosti a významných ingerencí do její podstaty (s.

8an.), následně se věnuje jejímu normativnímu zakotvení a institucionálním garancím (s. 26an.) a posléze tomuto principu též specificky v oblasti trestního práva (s. 63an.). Ke zvolené koncepci bohužel nutno podotknout, že příliš nekoresponduje se zvoleným tématem práce, když se aspektům lidské důstojnosti v trestněprávním významu věnuje koncentrovaně toliko na 15 stranách, jenž jsou obsahem třetí části práce (s. 63an.) V pasážích předchozích ji zmiňuje spíše fragmentárně, a v souvislosti s pojednáním o tomto principu v obecném významu. Zvolená koncepce by tak mnohem spíše odpovídala obecnému pojednání o principu lidské důstojnosti a jeho hlavní problémové okruhy. Uvedený částečný odklon od tématu tak bohužel znemožňuje hlubší analýzu zvoleného tématu.

Po **stránce strukturální** má dílo promyšlenou vnitřní strukturu s rozsáhlým horizontálním i vertikálním členěním. Bohužel však absentuje cílenější koncentrace na zvolené téma. Jednotlivé kapitoly nevykazují známky nežádoucích duplicit, překrývání, tematických odklonů či rozostření. Strukturace kapitol neakceptovatelná, byť není příliš přehledná a někdy nelze z názvu určitého strukturálního prvku jasně dovodit rozsah jeho dopadu, tj. zejm. zda a v jakém poměru se zabývá českou a v jakém americkou úpravou. Dílo má však s výhradou výše uvedeného celkem vhodně profilovanou konsekvenční gradační linii korespondující s požadavky na tento typ vědecké práce kladenými.

Po **stránce metodologické** práce používá zdroje normativní, doktrinální i judiciální. Poměrně výrazným nedostatkem je však metodologický přístup k těmto zdrojům, který se téměř výhradně opírá o deskriptivní přístup, mnohdy doplněný obsáhlými reprodukcemi normativní úpravy, namísto analytického přístupu k jejich textu. Zcela nedostatečný je optikou výstupů z vědecké práce bohužel závěr (s. 78), který ve své podstatě neobsahuje ani jeden výstup ze zpracování tématu a je spíše jakýmsi zcela pasivním textem, který v dané podobě mohl být umístěn i kdekoliv jinde v samotné práci, a jenž v žádném případě nelze jako odbornou syntetizaci zjištěných výstupů chápat.

Po **stránce obsahové** lze říci, že práce je nesporně informačně bohatá, ovšem pouze v intencích již výše konstatovaného dílčího tematického odklonu. Práce bohužel nepřináší dostatečné komparativní zázemí zejména v oblasti informací týkajících se USA. Poslední část, která by se na zvolené téma měla zaměřit nejkonkrétněji, je bohužel i v oblasti charakteristiky české právní úpravy i faktického vězeňského režimu velmi stručná. Nutno bohužel konstatovat, že setrvání v této spíše „encyklopedické“ rovině informací je bohužel charakteristické pro větší část práce.

Zvolené téma je nesporně náročné a v pojetí autorky i velmi rozsáhlé, neboť zejména příslušná nadstátní úprava a rovněž pasáže mapující obecnou dimenzi lidské důstojnosti představují materii, jež by sama o sobě bez problémů stačila na obsažnou diplomovou práci. Pakliže si autorka zvolila takto obsahově bohaté téma, bylo by potřebné věnovat jeho patričnímu postizení vyšší stránkovou dotaci, neboť jinak se bohužel nelze vyhnout přílišné obecnosti a povrchnosti úrovně prezentovaných informací.

Celkově tak nutno shrnout, že předložená práce je tematicky velmi zajímavá a originální, přičemž poskytuje základní vhled do zvolené tematiky. Autorka velmi zdařile pracuje s odbornými zdroji včetně zahraničních, a prokazuje nejen způsobilost jejich relevantního zpracování, ale i patřičnou citační kulturu a pečlivost. O to je větší škoda, že se práce svým těžištěm poněkud minula se zvoleným tématem, a je oproti němu poměrně značně posunutá do obecné roviny. Vzhledem k jejímu standardnímu rozsahu to pak bohužel neumožňuje hlubší postižení zvolené tematiky, a tím spíše ani relevantní komparatistiku. Dílčí formální nedostatky pak dokreslují závěr, že vynikající myšlenka práce by zasluhovala preciznější provedení.

Lze uzavřít, že **diplomová práce** studentky **Adély Šmídové** na téma „**Srovnání některých trestněprávních aspektů lidské důstojnosti v ČR a USA**“ s **jistými nedostatky splňuje požadavky na diplomové práce standardně kladené**. Proto ji **doporučuji k obhajobě** s navrhovaným hodnocením stupněm „**dobře**“, což nevyklučuje hodnocení lepší při patřičně kvalitním průběhu obhajoby. V jejím rámci si dovoluji diplomantce navrhnout volnou rozpravu o následujících tématech:

- 1) Jaké jsou dle Vašeho názoru příčiny vysokého počtu trestů odnětí svobody v ČR a USA? Lze zde shledat nějaké nedostatky v právní úpravě, která tuto hypertrofii podporuje či dokonce navozuje?
- 2) Porovnejte faktický stav výkonu vazby a trestu odnětí svobody v ČR a USA. Určete, kde je dle Vašeho názoru větší deficit lidské důstojnosti (v normativních zárukách a zároveň v jejich reálném plnění) a jak by bylo možné zjištěné nedostatky zmírnit.

V Plzni dne 14.května 2012

JUDr., Bc. Richard Pokorný, Ph.D.
Katedra ústavního a evropského práva